

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหาในการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลปกครอง

ชื่อผู้เขียน : นายพงษ์ศักดิ์ อินทุโสมา

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชัย สิริสมบูรณ์เวช ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ประพจน์ คล้ายสุบรรณ

การพิจารณาคดีปกครอง กฎหมายกำหนดให้ศาลเป็นผู้ค้นหาข้อเท็จจริงเอง แต่การที่ศาลเป็นผู้ค้นหาข้อเท็จจริงเองนั้นอาจทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่คลาดเคลื่อนและไม่ครบถ้วน ความสำคัญจึงอยู่ที่กฎหมายวิธีพิจารณาที่นำมาใช้

ดังนั้น จึงได้ทำการศึกษาจากวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ในเรื่องการดำเนินคดีและการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลพบปัญหาในข้อกฎหมายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ดังนี้

องค์คณะตุลาการร่วมค้นหาข้อเท็จจริง มาตรา 56 วรรคสอง กฎหมายได้กำหนดให้ตุลาการเจ้าของสำนวนเพียงผู้เดียวเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานหลักฐานที่ได้มาจึงอาจไม่ครบถ้วนและถูกต้อง อีกทั้งเป็นการกระทำโดยลำพังไม่มีการตรวจสอบถ่วงดุลกันระหว่างตุลาการ จึงเสนอแนะให้แก้ไขกฎหมาย โดยให้มีองค์คณะในการร่วมกันค้นหาข้อเท็จจริงอย่างน้อยคดีละ 2 คน

การรับฟังข้อเท็จจริงหลักฐานและยุติการแสวงหาข้อเท็จจริง มาตรา 55 วรรคสามให้อำนาจศาลรับฟังพยานหลักฐานอื่นนอกจากหลักฐานของคู่กรณีได้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่ศาลได้มาเอง แต่ในวรรคสองของมาตรา 55 ให้คู่กรณีมีสิทธิตรวจดูหลักฐานที่แต่ละฝ่ายยื่นไว้ ไม่พบข้อกำหนดให้ตรวจดูหลักฐานที่ศาลได้มาเองด้วย ดังนั้นจึงเสนอให้เพิ่มเติม

กฎหมายให้ศาลต้องให้โอกาสคู่ความตรวจสอบหลักฐานที่ศาลได้มาเอง ถึงที่มาและความถูกต้องของหลักฐานนั้นด้วย

สำหรับการกำหนดข้อยุติในการแสวงหาข้อเท็จจริงนั้น คุณพินิจของตุลาการในองค์คณะอาจไม่เหมือนกัน จึงเห็นควรกำหนดโดยกฎหมายหรือระเบียบว่าจะให้ชี้ขาดโดยวิธีใด เช่น ให้ตุลาการหัวหน้าคณะชี้ขาดหรือชี้ขาดโดยเสียงข้างมาก เป็นต้น

ระยะเวลาในการค้นหาข้อเท็จจริง ระเบียบฯ ข้อ 43, 47 และ 49 กำหนดระยะเวลาตอบโต้ทางเอกสารคำฟ้อง คำให้การไว้อย่างแน่นอนและแจ้งชัด แต่ระยะเวลาหลังจากนี้ซึ่งเป็นขั้นตอนให้ตุลาการเจ้าของสำนวนไปค้นหาข้อเท็จจริงกลับมิได้กำหนดเวลาเร่งรัดอะไรเลย จึงเสนอแนะให้ออกระเบียบเร่งรัดดำเนินคดีในขั้นตอนนี้ด้วย เช่น คดีรูปแบบเดียวกันควรใช้เวลาอย่างร้อยละเท่าใด และกำหนดระเบียบให้ตุลาการหัวหน้าคณะต้องเรียกตรวจสอบสำนวนเป็นระยะ ๆ ไป

การประวิงคดี ระเบียบฯ ข้อ 83 หลังจากแสวงหาข้อเท็จจริงยุติแล้ว ให้จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีอย่างน้อยหนึ่งครั้ง และข้อ 84 วันนั่งพิจารณาคดีสามารถยื่นคำแถลงเป็นหนังสือและนำหลักฐานมาสืบประกอบคำแถลงได้ด้วย เรื่องนี้คู่กรณีอาจถือเป็นโอกาสในการประวิงคดี โดยขอให้นำยานมาสืบประกอบคำแถลงจำนวนมาก ซึ่งศาลจะต้องเสียเวลาในการซักถามไต่สวนพยานว่าสมควรให้นำสืบหรือไม่ ดังนั้น เพื่อไม่ให้คดีล่าช้า จึงเสนอแนะให้ออกระเบียบว่า ผู้ที่ขอ นำพยานใดเข้าสืบประกอบคำแถลงจะต้องระบุในคำแถลงมาด้วยว่ามีเหตุผลและความจำเป็นอย่างไรที่จะต้องนำพยานนั้นเข้าสืบ

การขาดความรู้และประสบการณ์ของตุลาการและคู่ความในคดี มีผลกระทบต่อการให้ความเป็นธรรมและความล่าช้า จึงเสนอแนะให้หาทางเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แก่บุคลากรและประชาชน

จากการศึกษากฎหมายและพบปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้จึงได้เสนอแนวทางแก้ไขไว้ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

ABSTRACT

TE 157990

Thesis Title : The Problems of Fact Finding in the Administrative
Court

Student's Name : Mr. Pongsak Inthusoma

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2004

Advisory Committee :

1. Asst. Prof. Dr.Somchai Sirisomboonvej Chairperson
2. Mr. Prapoj Klaisuban

In the administrative trial, the law provides the Courts to seek and inquire into facts. However the inquired facts may be displaced and incomplete, the applied law must be considered importantly.

The thesis will study and analyze on the Act on Establishment of Administrative Court and Administrative Court Procedure of 1990 together with Rule of the General Assembly of Judges of the Supreme Administrative court on Administrative Court Procedure B.E.2543(2003). The problems that may occur relating to the provisions and the rule are listed as following;

The inquiring procedure is done by the administrative judges' quorum. According to the section 56 under Paragraph Two of the provision, it entrusts the judge in charge of the case collecting the facts and relevant evidence by

him self that may retrieve incorrect and insufficient facts. Moreover the procedure, which is done by one judge, leads to the unbalance of the judges' power. Therefore the thesis suggests amending the provision of the inquiring procedure. It should be done by at least two judges of the administrative judge's quorum.

Hearing and the end date of inquiring the facts and evidence. According to the section 55 Paragraph three of the provision, it provides that the Administrative Court may hear facts and evidence other than adduced by the parties and the section 55 Paragraph two of the provision provides that a party has the right to examine evidence presented by each party, there is no written provision provided the parties to examine facts and evidence which heard by the Administrative Court. Therefore, the thesis suggests amending the provision to allow the parties be able to examine the source and the correction of the facts and evidence which heard by the Administrative Court.

For the ending date of inquiring into facts, each judges may considered differently. The thesis suggests appointing the methods of setting the ending date in the provision. For example, providing the right to the Senior Judge of a division of an administrative court or the majority vote of the administrative judges' quorum setting the end date of inquiring the facts and evidence.

Time frame for inquiring into the facts. According to clause 43 clause 47 and clause 49 of the rule, it clearly appoints the set-up of a time frame for presenting the application or the plaintiff's objection.

However, there is no set-up time for the procedure of collecting the facts by the judges. The thesis suggests issuing the rule to stimulate this state of procedure. For example setting up a time frame in collecting the facts for the same kind of administrative case and the Senior Judge of a division of an administrative court has to check up the case regularly.

Impeding the case. According to the clause and clause 84 of the rule, it provides the Court shall cause to take place at least one hearing after the end date of inquiring into the facts. And on the date of first hearing, the party can submit a written statement and adduce evidence for supplementing the statement submitted. The parties may take this opportunity to impede the case by adducing a lot of evidence which the Courts must take time to consider the evidence. Thus, the thesis suggests issuing the rule that the party who adduce evidence for supplementing the statement submitted, has to provide the appropriate need and reason in this procedure.

Lack of Knowledge and experience of both the judges and the parties. This may affect morality and cause the case delayed. The Thesis Suggests providing the knowledge and experience to the concerned persons and people.

From the study of the law, the Thesis indicates the problems and the recommendation that may benefits to the academic research.